

SZERKESZTŐI IRODA:

Belmagyar-utca végén a (Máriaffy-ház) homályos részét illető közlemények ezúton érkezők.

AZ ELLENZÉK ELŐFIZETÉSI DÍJA:

Egész évre 16 frt. v. 32 korona. Negyed évre 4 frt. v. 8 korona.
Félévre 8 frt. v. 16 korona. 1 óra 1 frt 50 kr. v. 5 korona.

Egyes szám ára 5 kr. vagy 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.
Kéziratok nem adnak vissza.

ELLENZÉK.

Telefon sz: 9.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Telefon sz: 9.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33-ik szám.

Egy négyszög centiméternyi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek. Reklam sora 1 frt.
Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora: 5 frt.

Nyilttérli cikkek:

garmond sora után 20 kr. fizetendő.

Köszönjük felség!

II. Vilmos, német császár nevét, mely tisztelettel említi ma és emlégetni fogja nagyon sokáig és talán örökké a magyar.

Ez a nagy, eszes, hírneves fejedelem hálára kötelezte a nemzetet, a mikor szavaival szétértépte a fát, melylyel elborítottak; összetörte a fát, melyek mögé elzárak; eltérte a láncokat, melyekkel századokon át levoltunk nyugodva az ismeretlenség homályába.

A monarchiának csak tartománya voltunk, melyről fejedelem így tudomást még soha sem vett. A testvérállammal csak a terhet osztottuk meg, de a jóllétet az egyedül érezte; csak a munka és fizetésből volt részünk bőven, ám a dícsőségéből nem jutott a számunkra soha.

Szégyenletesen megalázott nemzet voltunk, kinek nem volt helye a nemzetek sorában, a kinek hűségét gyanúsították, vitézségét gyanúsították, alkotásainak dícsőségétől megfosztották.

Nagy és fényes volt az elég tétel felséges ur, melyet fejedelmi kézzel és bölcséggel nyújtottál ennek a szenvedésektől megviselt, de törhetetlen nemzetnek.

Köszönjük felséges ur, hogy Zrínyi és Szigetvár említésével Európa előtt feltartad vitézségünket és nem felejtetted el azt az érdemünket, hogy a kereszt védelmében annyi időn át vértettünk és küzdöttünk.

Köszönjük felséges ur, hogy a lázongó, a szétbomló Ausztria elé oda tartad azt a képet, mely az egységes magyar hűséget abban a dícső jelenetben örökíti meg, midőn elhangzik a Moriamur pro rege nostro.

Fényes az elégtétel, melyet kapunk felséges ur, — abban a kijelentésben, mely a Vaskapu szabályozásának minket tesz dícsőséges részesévé, noha ezt akkor megtagadták tőlünk.

Köszönjük felséges ur, hogy hatalmas szavaddal, nemes szíveddel és nagybecsű rokonszenvvel felénk fordultál, hogy mint egyenjogut illesz be a kultur népek sorába.

Szerencsétlen helyzetünket még a legmárvéletlenebb nemzetiségecske, az oláh is arra használta fel, hogy barokknak hirdessen Európa szerte, de fejedelmi szavad meggyőző hangját

ezentul nem lehet figyelmen kívül hagyni.

Hála és köszönet felség a fáradságért, mely által meggyőződött császári felséged haladásunkról, kulturánkról, hűségünkről, és becsületes törekvéseinkről.

Köszönjük felséges ur különösen Magyarországi államiságának elismerését és kiemelését, mely fejedelmi ajakról eddig nem hangzott el soha, s a mely a mi nemzetünket jelöli ki arra, hogy koronás királyának hatalmát megőrizze és megtartsa az idők végéig.

Az erős, a hatalmas uralkodói beszéd végig hangzik a civilizált világ minden országán és ebből a beszédből a népek milliói megtanulják igazán ismerni a magyart.

Hol a rágalom, mely ezután el nem múlik?

Hol a kicsinylés, a mely meg nem alázódik?

És a görnyedezéshez szokott magyar kormány-derék valyon kiegyenesedik-e ezután, vagy eddigi gyávaságának szégyenétől jobban összeroskad?

Felséges és fejedelmi beszéd ez, mely a kétségbeesést reményre varázsolja s reményeinket a megvalósulás hitével tölti el. Visszaad önbecsülésünknek és érdemünk szerint jutalmaz.

Köszönet érte felséges ur. A nagy német nemzet hűségéhez és hódolatához a magyar nemzet halála és szerete csatlakozik. (S)

A német császár Budapesten.

Budapest, szept. 22.

Diszéladás az operában.

A tündéri fényességű Andrassy-utca már hat óra tájban özlött a közönség. Valóságos népvándorlás volt ez. — Nők, férfiak, gyermekek összefogódva jártak-keltek a nappali világosságot megsejyénítően ragyogó uton és ki ki minél jobb helyet keresett ki magának, hogy annál jobban lássa a magyar királyt és felséges vendégét. Mindenütt példás rend uralkodott.

Nolcs óra tájban a távolból hangzó éljenzés jelezte az uralkodók közeledését. Csakhamar feltűnt a két fejedelmet hozó pompás hintó. A mint a közönség a német császárt és a magyar királyt megpillantotta, hatalmas lelkes éljenrívalgás reszkettette meg a levegőt. Levolt kalappal, kendőket lobogtatva üdvözölték az uralkodókat. Szakadatlan éljenzés kísérte őket útjukon. A felségek szem-

meláthatólag örömteljes mosollyal és szívveljes közöntséssel viszonyozták a ritka meleg ovációkat.

A milleniumi esztendő káprázatos fényű théatre paré-ja óta a magyar kir. operaház nézőtere a ma estéhez hasonlítható ragyogó látványt nem nyújtott. A szem szinte belefáradt annak a káprázatos színpompának szemléletébe, melyt az estélkül is ragyogó színház ma este nyújtott. Ugy tűnt fel, mint ha az ezeregy éjszaka egy tündérregéje vált volna valósággá, a mikor a csillárok rávetették fényüket a földszinten kavargó buja színezvelegre, a melyben a lovassági tábornokok vérvörös egyenruhái, a fűtiszték halványzsin világos öltözékei, a pazar díszmagyar öltözöke, a bőlgyek élénk színd ruhái és ragyogó gyémántjai tarka össze-visszaságban hullámzottak.

A mikor a felségek páholyaik párkányzatánál megjelentek, a közönség felemelkedett helyeiről. A német császár a közönség üdvözlését néma meghajlással viszonyozta.

A főherceg asszonyok mindhármán kivágott világos zöldszelvényűket viseltek. Nyakukon gyönyörű gyémánt collier ragyogott, hajukban pedig gyémántokból és smaragdokból való diadémát viseltek.

Ugy királyunk, mint a német császár is nagy figyelemmel hallgatták a nyitány gyönyörű zenéjét s a németek temperamentumos uralkodója nem állhatta meg, hogy egy-egy gyorsabb tempójú részlet átmenet ne markirozza fejének mozdulataival.

A Hunyadi László nyitány után a főgöny felgördült s kezdetét vette az est második része: Erkel Ferenc „István király” dalművének harmadik felvonása.

A függöny legördülése után a király jelt adott, mire az udvar tagjai felállottak s az operaház bufettermébe vonultak, a hol frissítőket szolgálták fel. Mária Józsefa főhercegnő asszonyt a német császár vezette karján.

A mnst kezdődő negyedóránál szűnhetett a nézőtérben halk társalgás, moraj futott végig. Az urak látogatást tettek a páholyokban, a földszinten érdekes tarka csoportok képződtek a páholy felé. Rendkívül impozáns volt Bülów, a német külügyi politika fővédője, ki Goluchowky gr. páholyában állt, aranytól csillogó díszruhájában. A nézőtér jobb oldalán nyolcz-tíz vérvörös egyenruhájú tábornok állott egy csoportban, sajátosog jelentést nyújtva a halvány színű magyar díszöltönyökhöz.

Háromszori esengettyűkongs jelezte az előadás folytatását. A teremben a zaj elült, az udvar tagjai elfoglalták helyeiket és Erkel Sándor karnagy jelt adott a zenekarnak. Bán-Bán első felvonásának megkezdésére, II. Endre király udvarában tartott lakomát adták elő s az egész ház átengedte magát a ritka tökéletet művelzetnek, a mikor Ney David érczes hangján rázendítette a gyönyörű borsdalt:

„Ha férfi lelketek egy hölgyre feltevéd”.

A méltóságteljes borsdalt csakhamar tizes csúrással követti, melyet a balett tagjai bizonyára nem táncoltak még annyi tüzelle,

mint ma a koronás nézők előtt. A német császár áthajol királyunkhoz, valamint mond neki, aztán mintha tapsra verődne össze a keztyűs keze.

A Bán-Bán jelenet után a karmesteri széket Szikla foglalta el és kezdetét vette az est programjának utolsó pontja, a Csárdás-ballett egy részlete, mely az erdélyi parasztlakodalom mulatságos jeleneteit mutatja be. Királyunk szeméhez emelte látcsővét a lát-ható érdeklődéssel szemlélte a színpadon történeteket. A német császárt is felvillanyozta a tizes magyar zene s a huszárok toborzója után megint tapsra verődött össze a tenyere.

Pontban fél tízkor, a kitűzött időben, az előadás véget ért. Mikor a felségek székeikről felállottak, a közönség lelkes éljenzésben tört ki, mire a német császár többszöri meghajlással fejezte ki köszönetét, a személyének szóló rokonszenv megnyilatkozásáért.

A kivilágítás.

Fejedelmi élvezetben részesült ma este Budapest népe. Szűcsöltsé is az öröm poharát, csakugy daskálva a szobnól sebb, káprázatosabbul-káprázatosabb tündéri szépségekben.

A hogy kigyult az égen az esti csillag... az az ki tudja, hogy kigyult-e, ki figyelt ma este a esti csillagra? Az alkony borájára tündérlénybe borult a főváros. Reflektorok szórta a fényt a háztövek fölött, az utcái gáz-kandelaberek libegve lobogtak fel a villant lámpák szürkés-kékes fénye fölcsakadt, paloták díszítései fölvillogtak a gáz és a gertya fényben, a transparent ek, az acatylengázcsillagok, a papiros lámpagolyók, a V. és F. J. monogrammok szípkörázva, csillogva, ezer színt ontva káprázatos fényben égtek.

Az utcára, az est beálltával, csakugy omlott a sok nép, s megindult aztán lassan, fénybe merülve, végig a körutakon, s amerre csak elvonult a szobnól sebb fényhatásban kifáradt szemmel, mint pilla a gyertyalángnak! egyre dhajta és vágyva, keresve és kutálva a még nagyobb fényt, örvendezett a színházaknak.

Eközben megkezdődött az operaházi díszelöladás s a közönség sorát állott Andrassy-ut és Erzsébet-köruton át végig a pályaházig, várva az elutazó császár-vendéget. Elterjedt a híre ezenközben a német császár híres köszöntőjének. A közönség, mely vesztég állva várta ő felségeit, egyre a nagyszerű, lelkes áldomásról beszélt.

— Ugy beszélt, mintha magyar ember volna! — vélekedtek s ismételték a felkösöntő egyes részeit.

— Igaz, hogy magyarul fejezte beszédjét?

A nap még alig szállott le, már kigyultak a tündéri lámpák. A nép megszámlálhatlan csoportokban száguldozt a Ferenc József-terre, egyrészt azért, hogy a csodás látványban gyönyörködjenek, másrészt pedig azért, hogy még egyszer láthassák az operába kocsizó német császárt. Órákig állott a nép egy helyen, kitéve önmagát a veszedelemnek, az öszenyomattatásnak. Valóban Isten csoportja ez iparág fejlett voltát. Itt látni, hogy Güteborg egymagára, mint gyárváros megnyit állított ki, — Majd egyharmada az egészeknek.

A gépcarnok mellett van a műcsarnok, melynek külseje fehér gypsfalával sokkal szebb, mint a benne kiállított olykor lehetetlen színezést köpek nagy tömege. Még a dán festők színérzéke áll hozzákn legközelebb és valóban pár nagyon csinos képet látni tölük, de a norvégiek sejtelmes, vizioszerű, lila-egű és kék fűvű táj- és genre képeit nem bírtuk élvezni. Körül csinos group-pirozásban vannak a hadsereg, haditengerészet pavillonjai és az elmaradhatlan sörmérek.

Nagy fából épített lépcsős viaduktok hidalják át az iparcarnok és az imént leirt csoportozat között húzódó főutját a Djurgordennek, mely a kiállítási területet két részre osztja. Az iparcarnok felőli rész, — hol a már leirt főbejárat is van — a turistákra nézve sokkal érdekesebb és változatosabb látványokat nyújt, mint az inkább szakférfiúnak becses gépcarnoki részlet.

Igy Svéd és Norvégia egyik főlelmi forrása a halászat és vadászat oly gazdag és tanulságos dolgokat állított ki, melyek pár óra alatt felvilágosítanak mindarról szemléltől, mely a könnyvtárakat átolvasva is csak halvány sejtelmünk lehetne. Százával, teljesen felszerelt a különböző kisebb, nagyobb halászbárkák, hálók stb; plastikusan bemutatva en miniature maga a halászat-mene, mely mindig a kifogandó halhoz alkalmazkodik. Nagy üvegekben az északi és keleti tenger összes halfajai, puhányai, réz-szint élő, részint präperalt állapotban láthatók.

Mint látványosság nagyon szép a turisták kiállítás, mely egész díjoramaszerűleg, életnagyságu alakokkal mutatja be a sky, korszak, hósánkozás, iramszarvas vadá-

dája, hogy ott valami baleset nem történt. Tanul voltunk annak, hogy nemcsak gyorsmekek, de éret, komoly férfiak is, a kik képtelenek voltak előre jutni, a fákra, a lánchid parkányzatára kusztak fel és ott órákig nézték a fenséges látományt.

Az emberek érdeklődése leginkább a „szabadelyű pártkör” felé fordult, a mely nemes izléssel, minden riktó színvagyulék nélkül, mégis oly megkapó látványt nyújtott. A kör óriási ablakait, valamennyit apró villamos lámpa-koszoru övezte. Ez a megszámlálhatlan sok lámpa teljesen nappali fényt árasztott szerte-széjjel. És pedig oly nappali fényt, a minőt csak egy szép májusi, verőfényes nap produkálhat. A kör épületének homlokzatán ott díszlett a magyar korona, káprázatos, nemzeti színű fényvel kivilágítva.

Gyönyörű volt a lánchid előtt álló diadaloszlop is, a melynek tetején a babért nyújtó géniusz feje fölött örömtűz lobogott és vakító fényt árasztott szerte-széjjel. A távolból a reflektorok különböző színű fényvel ragyogtak a géniuszra, s mi az embereket igazi éksztáziába hozta. Ép e pillanatban robotogt arra a német császár. A közönség oly örömiadiállal fogadta, a minőhöz hasonló még alig tapasztaltunk. A rendet már alig lehetett fenntartani, mert a lelkes magyar nép majd hogy a császár fogata után nem szaladt. Szerencsére a felséges urak oly gyorsan haladtak előre, hogy a lelkesedésnek e talcsapongása nem okozhatott baleseteket.

A legszebb látvány ma kétségkívül Budáról nyílt. A Duna oly szép volt, hogy csak költői toll magasztalhatja e csodás látványt. A lánchid villamos lámpái, a pesti oldalról átsapó fény Budát igazi paradicsommá alakította át. A dunasíri paloták között a Steinháznak, az első magyar általános biztosító társaságnak palotája, a „Hungária” szálló és a Vigadó szingzadag, káprázatos világítása és fénye a Duna hullámai között visszfényt mutatott. Oly látvány volt ez, a melynél szebbet, poétikusabbat festeni nem lehetne.

De hát nem ez a budai érdeme. Ez csak olyan kölcsönkért fény volt. Az ő érdemük azonban az, hogy a saját házaikat és palotáikat is fényesen kivilágították. A Duna mentén, az Albrecht-ut elején nem volt olyan palota ma, a melynek minden egyes ablaka ne hirdette volna az általános nemzeti ünnepet. A Gellérthegyről leragadó fényes császári név kezdőbetűk, a Margithid felől áradó villamos fények ezer és ezer terjesztői felejtethetetlen benyomást keltettek. A Duna vizén pedig fényesen kivilágított hajók czirkáltak.

Az elutazás.

Vilmos német császár ma este 10 órakor vett búcsút a magyar fővárostól, hol két napot töltött, a legkedvesebb benyomást vívén magával, viszont a legszebb emléket hagyva a budapesti lakosság szívében. A nagy német császár valóban elmondhatja, hogy meghódította a magyar szívet egészen, az ő véghetetlen szeretetreméltóságával, melynek szemtanúi voltunk két napon

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZÁJA.

1897. szeptember 23.

Uti emlékek.

VII. A Stockholmi kiállítás.

Ugyátszik maholnap annyi a különböző, de egyidejű kiállítás, hogy bármily szenvedélyes amatőrnek lehetetlen lesz azokat mind megtekinteni, tanulmányozásról nem is szólva az idő rövidsége miatt. Ez éven is egy nemzetközi igazi (Brüssel); egy nagy országos (Stockholm), egy kisebb tartományi (Lipce), egy kertészeti (Hamburg) és egy művészeti (Drezda) kiállítás várta és hívta a látogatókat. Mindenesetre azonban ezek között, már a svéd főváros nagy vonzerejét is tekintetbe véve, a legérdekesebb képet a stockholmi nyújtotta. Magáról a kiállításról annyi különböző véleményét hallottam utközben, hogy már bizonyos előítélet keletkezett bennemben, még pedig mondhatom, nem kedvező irányban.

Kicsinynek, zsufoltnek, érdektelennek mondták.

Ha meggondoljuk, hogy a három királyság* — mert Oroszország csak vendég-szerzőpelt a forma kedvéért, — 10 millió lelket számlál csupán, és éghajlati viszonyai, meg a föld termékenységének nagyon is korlátozott volta számára küzdelmes életet és munkát diktál, tisztelettel kell meghajolnunk a nemzeti erőnek, az ipar és kultúra oly magas fokán álló megnyilatkozásá előtt!

Mert e kiállítás semmisen humbug, a mit mutat, az az övé, a nemzeti irány iparban, közoktatásban lépten nyomon érve

nyesül nemcsak, de egyes dolgokban bámulatos tökéletességgel eredményeket produkál.

Igy pld. a Nordiske museet imponans és a köbenhauzi Rosenborg-Slottra emlékeztető új palotájában, melyet a kiállítás céljaira használtak fel ez éven, a népoktatás és házipar eddig soha nem látott gazdasággal oly perspektívát nyitnak az idegennek, melyet máshol alig találhatni csak megközelítőleg is, hasonló terjedelemben.

A svédok azt mutatják, a miyök de fakto megvan, büszkeségük nem engedi a hivalgást, a miben szegények, azt is bevallják, de nem szegényenlik! . . .

A már említett szép corsón a Strand-vágen-en akár kocsin, vagy lovonaton, akár gyalog haladunk, nagyon élvezetes és változatos kép tárul szemünk elé. Egyik oldalán a széles S ö s t ö, szigeteket körül ölelő karja; a másik oldalán négyemeletes, kupolákkal, tornyokkal izlésesen tagolt bérpaloták hosszú sora, a festőileg emelkedő Södermalm városrésze, az igen élénk kikötői élet stb. mind alkalmasok a hangulat keltesére . . .

Egy, az alkalmára épített szép yashidon — mellette egy provisorikus fahíd a lovonat számára, — áthaladva szemben kapjuk az „Almüna Konst och Industrie-Útställingen” fából épült, gypszel burkolt, hófehér, tetszetős renaissance stílusú főbejáratát.

Az egy korona belépő díjt lefizetve, hosszú esplanade-ra jutunk, mely jobbra a Nordiske museet, balra Stockholm pavillonja által határolva, terasse-szerűleg lépcsőzettel, szép nagy fák árnya alatt a már említett különös alakú iparcarnokhoz vezet.

Hatalmas, és a mi főként érdekes, tisztán fából épült, majd 100 méter magas, orosz templomoktól kölcsönzött mintára emelt kupolájával, négy, — minarethez hasonló — sarok tornyával, észak és délkelet csudálatos

egybeolvadása bizarr képét mutatja. A faépítészet egyik, bizonyára szokatlan méretű és alaku példányát reprezentálja e csarnok, melynek nagy félkör alakot főbejáratá szegélyét a svéd, dán és norvég megyék — ha szabad így nevezni őket — és városok címerei ékesítik.

Belseje úgy tér, mint világítás tekintetében meglepő hatású. A csarnok berendezése hasonlatos a budapestihez, itt is a kupola a központ, melytől három irányban huzódnak a svéd, a dán és a norvég iparosok elkülönített kiállításai.

Különösen feltűnnek a dán királyi pár jubileumára a néptől felajánlott asztalkészlet, masszív vert ezüstből való művészileg készített nagy virágtartó-medencéje, a finom szőv posztók és a híres (de elég drága) keztűk. — Arany és ezüst filigram-munkákból nagy választék van, egy már említett biseuit és terrakotta szobrokból. A svéd kályhák — a világ legjobb fűtő eszközei, — igazán gazdagon vannak kiállítva; porcellán és üvegben pedig a dán és svéd királyi porcellán gyárok remekeket produkáltak.

Gyengébb a butorkiállítás, mely a miénket meg sem közelíti. A hangszerkiállítás viszont gazdagabb, feltűnően sok a pianino és harmonium.

Az egész iparcarnok bizonyos takarékoságról tanusodik a drappirozások, díszítések és állványok tekintetében, de a nemzeti lobogók sokasága kipótolja ügyes csoportosítással a költségesebb dekorációk hiányát. Óriási választék van a különféle drágábbnál drágább prémekek és kidolgozott állatbőrökben.

A gépcarnok ugy nagysága, mint tartalmasága hatalmas bizonyosságot szolgáltat Skandinávia előrehaladottságáról. Ezekre megy a kiállítás többi kiállítása csupán, míg a gépek minden formája és dimenziója a nap bizonyos óráiban járátva pokoli lármával hir-

szat különféle fázisait, míg Norvégia leg-szebb tájai gyönyörű színes panorámákban láthatók.

Az orosz és finn kiállítás inkább csak az északi nexus kifolyása, semmint komoly vállalkozás, legalább reánk azt a benyomást levé, mint mikor valaki a névjegyet küldi látogatás helyett. Stockholm város pavillonja bár elég érdekes, de csak halvány viszfénye a budapestinek.

Koronája a kiállításnak a bevezetésben már említett közoktatási és házipari — (Slöjd) — kiállítás, melyben egy a svéd-norvég, mint a dán kultúra magas foka, mely főként a vakok, siketnémák, htllyék nagyszabású és nagy számú intézetei berendezésének és oktatásának életű plasztikus szemléltetése által excellál, fájdalmasan figyelmeztetve minket meggyárokat, mennyi még e téren nálunk teendő! . . .

A Slöjd viszont csodákat produkál! Mily óriási nemzetgazdasági vagyion lesz így értékesítve és gyűjtve! Azok az egyszerű, szegény skandináv parasztok a hosszú és kemény tél óráiban, bámulatos türelemre valló, sőt valósággal műbecsacsel bíró dolgokat produkálnak, falfestés, faragás, bőrművészet, égetés és festés, szövés és himzés; bútor és szerzőmpar stb. terén. És mindezt potom olcsó áron vesztegetik! . . . Mi lenne nálunk, ha a népnök eléveztetgetett tíres idejét így tudnók a saját javára értékesíteni? Azt hiszem sem socialista kérdés nem volna, mert a munkás, ki fáradsága eredményét élvezni és látja, az nem revoltál, de szereti munkaadóját a társadalmat és imádja munkámthelyét, a házat! . . .

Nagyon érdekeltek az iskolai térképek, kíváncsi voltam arra: vajjon Európa térképén Magyarország hogy fest svédül? Meg is találtam több helyt a keresett felvilágosítást, de örömm nem telt benne. Oesterlicke — Ungarn egy biro-

*) Dánia, Svéd és Norvégország.

keresztül. Ezek az érzelmek jutottak kifejezésre a főváros lakossága részéről a ma esti búcsúszónál is.

A vonat indulása előtt néhány perccel a német császár, ki magyar huszár tábornokai egyenruhát viselt, a királyi társaságában kijött a peronra, hol ő felségével beszélgetett. Majd megadták a jelet a beszélgetésre és a német császár és a magyar király szeretetteljesen megölelték és kétszer megcsókolták egymást. Erre a császár felszállt a szalonkocsiba, melynek tükörfüveg áhálakánál állva várta be a vonat indulását. Nyomában felharsant a kalauz trombitája és a fűtyjelzés. A vonat lassan utnak indult. A pályaudvaron összesereglett közönség zajosn elment. A császár ablakánál állva katonás tisztelegéssel köszöntö meg az ovációt.

Szerencsétlenség az Adrián.

Fiume, szept. 22.

Tegnap táviratunk kiegészítésül tudósítónk a következő részleteket közli:

Mint már éjjeli táviratomban is jelentettem, tegnap reggeltől kezdve nagy bóra dühöngött, mely csak délután 1 óra felé szűnt meg.

A hajó személyzete Foren-Loher kapitányon kívül, 2 kormányosból, 4 matrózból, 1 gépészből, 1 fűtőből és 1 pinczérből állott. Az Ika, mint rendesen, délután 5 órakor indult el Cirkvenicából és a hajón 52-53 utas volt, bár a kapitány állítása szerint csak 30 ember jött a hajóval. Az utasok többnyire a tengervízién lakó parasztok voltak, állítólag azonban budapesti és bécsi kereskedelmi utazók is voltak közöttük.

Már eddig is megállapított, hogy egy bécsi egyetemi tanár, a theologiai fakultás prófektája, dr. Herly József is a vízbefutalt közt van.

Mint már említettem, a szerencsétlenül jártak közt egy nyugalmazott altábornagy is volt, nevezetesen Nyemesics József lovag, a ki legutóbb a 17-ik gyalog hadosztály parancsnoka volt Nagyváradon és 1892-ben vonult nyugalomba. Mint beszéltek, a hajón egy pap is volt, kisértet azonban eddig megállapítani nem sikerült.

Este 7 óra felé az Ika az első világító torony felé közeledett és ugyanekkor a Tyria nevű angol hajó teljes rakományával indult kifelé.

A kikötői szabályzat szerint az angol hajó lett volna köteles kitérni, az Ika kapitánya pedig azt hihette, hogy ő teljesen eleget tett az óvintézkedéseknek, a mikor a középárboezra a zöld lámpát ki függesztette. Az angol hajó azonban a molón levő árcsomagok miatt ezt csak utolsó pillanatban láthatta meg és így az Ika kikerülése lehetetlenné vált.

A Tyria egyenesen belement az Ikába és mint valami éles kés, úgy metszette ketté. Az Ika még vagy 50 méternyire ment előre, aztán 2 perc elteltével elsüllyedt.

A szerencsétlenség színhelyére nyomban elindult a pénzügyőri gőzösök, a vámalnöri gőzbárka és több magánbárka. Ezek azt beszéltek, hogy a tenger olyannak látszott, mintha ember fejekkel lett volna telehintve. A fülkölök rémes kiáltása elhallgatott egész Fiuméba, a szerencsétlenség híre futótűzként terjedt el és a molón nagy embertömeg gyűlt össze.

A hajó utasai közül összesen 16-ot mentettek meg. A mentés műveiben nagy érdeme van a pénzügyőri gőzösöknek, mely két embert, egy magánosnaknak, a mely 4 embert, a révkapitánynaknak, a ki Ika kapitányát, — egy, a molón levő bárkának, a mely 5 embert mentett meg. A megmentettek közt van a révkapitány felesége is, a ki szintén Cirkvenicából jött a hajóval.

A mint az Ika kapitánya partra szállt, a fiúmei ügyész azonnal elfogatta. A megmenekült legénység vallomása igen ellenmondó, de valószínűnek látszik, hogy az egyedüli vád és mulasztás csakis az angol hajókapitányt terhelheti.

Ma délelőtt az összes gőzösek számos embert hoztak Fiuméba, a ki a szerencsétlenségnek gyorsan elterjedt híreire besiettek ide és elvesztett rokonokat, ismerőseiket keresték. Szívszaggató jelenetek játszódtak le a molón. Egy paraszasszony, a kinek egyetlen fia, fentartója fult a vízbe, örült módjára viselkedett, aztán elájult és a mentőknek kellett őt elszállítaniok.

Fiume, szept. 22 d. u. fél 5 órakor.

A katasztrófa színhelyén a tenger 60 méter mély. A vízbefutalt holttesteit egész éjjel keresték a kormányzó-helyettes utasítására. Az Ika biztosítva nem volt. Az utasok közül 19-et mentettek meg, köztük egy matrózt. Ugy valik, hogy vízbe összesen 25-en fultak. Ujjab értesítések szerint a hajó összes legénysége megmenekült.

A székely fiuk Szentesen.

Szentesenről írják: A marosvásárhelyi keresk és iparkamara által iparosoknál való elhelyezés céljából ide küldött székely fiuk — számszerint 41-en — f. hó 19-én a H.-M.-Vásárhely felől d. u. 5 óra 49 perccor érkező vonattal jöttek meg.

A városi tisztikar a polgármester vezetésével, továbbá az ipartestületi elnökek és előjáróság tagjai várták őket a vasúti állomáson. A fiuk minden kisértől nélkül érkeztek meg; s így a polgármester a vasútnál nem is tartott semmi beszédet, mint a hogy előre megállapítva volt.

A fiuk sorakoztatása után bevonultak az ipartestület házához, a polgármester és az ipartestületi elnök vezetésével. Mielőtt azonban elindult volna be a városba, egy kedves jelenet folyt le. Ugyanis Szvaton Józsefné urnő egy szép virágcsokrot nyújtott át a testületi elnöknek, szalagján ezen szavakkal: „Isten hozott szegény árva, nem lesztek már többé árva. Szvaton testvérek 1897. szeptember 19. Később pedig, de már elkészen, nagy csomó mézeskalácsot küldött, ez azonban majd csak a szegődítés alkalmával lesz kiosztva.

Midőn az ipartestület helyiségébe megérkeztek a fiuk, ott várták őket az értékelteztet iparosok és szép számú közönség.

Itt azután a város polgármestere, dr. Lakos Imre intézett a fiukhoz nagyon szép buzdító beszédet. E beszéd megérdemelné, hogy azt a testületi elnökség sokszorosítva, a fiuk között szét osztassa.

A polgármester beszéde után Kanász Nagy Antal ipartestületi elnök intézett beszédet a mesterekhez. Azon kezdte, hogy az aug 30-án tartott előjárósági ülésből egy bizottság kildetett ki, ezen bizottság a fiukat a jelentkezett mesterekhez szétosztotta. Mielőtt azonban az átadást eszközölné, néhány szót kíván intézni azon iparos társaihoz, kik ezen fiukat magukhoz tanonczokul veszik. Felkéri őket, hogy ezen fiukkal atyailag bánjanak, lelkiismeretes oktatásuk őket az általuk választott mesterségben, különös figyelmet fordítsanak vallási és erkölcsi fejlődésükre. Oktassák tanítsák őket. Tanítsák arra, a mire tapasztalatok törvények is tanítják őket, hogy az iparosnak kezét munkája közben szeme vezeti, de szemét mindenkor értelme kormányozza, tehát értelmi képességeiket minél inkább fejlesszék. Tanítsák arra, hogy a nemzetek szegénységét nem a kormányok bölcs intézkedése, hanem a jólétet terjesztő, áldást arató munka szeretete, a munka hatalma enyészeti el. Természeti tör-

vények mutatják, láthatjuk, makkból tügyfa lesz. Ha a körülmenyek kedveznek, ezekből a fiukból is atyai gondozás, a mesterségben való lelkiismeretes oktatás mellett egy egészséges, élet erős, művelt iparos nemzedék válhatik. Végül arra kéri iparos társait, tanítsák ezen fiukat haza szeretetre, hogy szívükbe, keblükbe véssék a költő ama szavát;

„A nagy világon e kívül
Nincsen számodra hely,
Áldjon vagy verjen sors keze,
Itt éléd s halmod kell!”

E szép beszéd elhangzása után, kezdetét vette a fiuk szétosztása. — Az első fiút Soós Ferenc szimadnia mester vette át. E fiunk néhány szóval lelkére kötötte, hogy olyan iparosnál lett elhelyezve, a ki atyja helyett atyja lesz, tiszteletben megőszült iparosnál; minden szavát, minden gondolatát hiven teljesítse, az Isten vezérleje lépéit. — Következett a többi fiuk átadása, mely nem ment épen hamar. Nagybán elősegítette a szétosztást a polgármester támogatása.

A fiukat minden mester elvitte magával, csupán egy fia maradt ki, mivel tévedésből 3 beosztott fiut utközben kicserélve, másfelé vittek, ide pedig 2 fiut be nem osztottak juttattak. Az egyik fiut műkertesnek Kiss Albert műkertes vette magához, a másikat pedig Tócs Gyula vas- és fűszerkereskedő.

Igy most már a fiuk el vannak helyezve elég jó helyeken. Mint halljuk, 14 nap múlva a fiuk be lesznek hívva és felkérdezi őket az ipartestületi vezetősége, hogy meg vannak-e elégedve, kedvelik-e az általuk választott mesterséget, csak ezután fognak beszedgetni.

A fiuk és a mesterek eltávozása után a hivatalos szereplők, névszerint: dr. Lakos Imre polgármester, Láng József városi ügyész, dr. Szánthó Lajos iparodnai bizottsági elnök, Kovács Pál ipartestületi jegyző, Kanász Nagy Antal ipartestületi elnök vendégszerető házában vendégek voltak, ahol kedélyesen töltötték el néhány órát.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, szeptember 23.

— Hány templom van Kolozsvárt? I. Katolikus templom van 8, egy mint 1, a főteret, 2, minorita, belközép-utcai, 3, piarista (torda-utcai) 4, szentpéteri (Kálmagyar-utca végén), 5, óvári, szent-ferencz-rendi szerzetes temploma, 6, küllő-onostor-utcai kalazantintum templom, 7, a monostori uradalom kath. imaháza és a kálváriai, Szent-István király korában épült templom.

II. Ev. ref. templom van 3, egy imaház Belfarkas utcában levő, Mátyás király idejében, a Jezsuiták által épített templom; a Kálmagyar-utczában e század közepén épült két tornyos templom; most épít a harmadik templom a Nagy-utczában egy toronnyal. Imaházuk szöszekkel és harmoniummal felszerelve a teologia épületében van.

III. Ágostai hitvallású egyháznak van egy temploma a Belmagyar-utczában.

IV. Az unitáriusok egyháznak szintén a Belmagyar-utczában van egy temploma.

V. Az izraelitáknak két rendes imaházuk van. Az orthodox zsidóknak a külmagyar-utcai részben levő Zsidó templom utczában van templomuk. A neolog zsidók imaháza a Nagy-utczában, a nyolczvanas évek végén készült.

VI. A g. katolikus egyháznak három temploma van Kolozsvárt. Egyik a főtérről benemve a Kismester-utczában, a másik a Torda-utczába nyíló görögök sikátorjában s a harmadik van Kolozsmonostoron.

VII. Az anabaptistáknak is van Kolozsvárt a Hidolván és a Küllőzép-utczában rendes imádkozó helyük. Felszentelt imaházuk és szervezett egyházuk még eddig nincsen. Híveik nincsenek annyira megerősödve a hitben és a Krisztus tanainak ismerésében, hogy elérkezettnek láthatnák az időt alámerítéssel való keresztelésére.

Van tehát összesen:

I. r. k. templom és imaház	8.
II. ev. ref. „	4.
III. ágost. ev. templom	1.
IV. unitárius templom	1.
V. izraelita imaház	2.
VI. görög kath. templom	3.
Együtt	19

templom és imaház.

Kolozsvárt ez idők szerint 2260 lélekre jut egy egy templom, vagy imaház.

— A kolozsvári szegényeknek. Egy ismetetlen ur Haller Károly dr. min. tanácsos egyetemi tanárnak 5 frtot adott át. Azzal a kéréssel, hogy az a kolozsvári szegények között kiosztassék. Ez összeggel a tudos professzor nagy örömet szerzett a monostor utcai aggház szegényei között. Szvacsina Géza h. polgármesternél történt előzetes bejelentés után ugyanis az összeget az aggház 50 szegénye között másodmagával személyesen megjelene, kiosztotta. Nagy öröme volt a sok szegény elhagyott koldusnak. Nekik 20 fillér nagy pénz. Életük alkonyának egy napját vidámabbá teszi ez összeg. Mindenkinek 20 fillér jutott, a gyerekeknek 10. Az az öreg, ki hajdanában Toldival birkozott s most erőteljesen agg, 30 fillért kapott. Megemlítjük e helyen, hogy az aggházban, melynek felügyelő gondnoka Medgyesi János volt kereskedő, tisztaság és rend uralkodik, a mi egyuttal az aggház fölötti fő felügyelet gyakorló városi árvaszék elnökének Losonczy Jánosnak gondviselő figyelmét is dicséri.

— Vilmos császár köszöntője márványban. Márványba kellene vésni Vilmos császár tegnapielőtti köszöntőjét és a királyi palotában, valamint azokban azokban az épületekben, a hol ez az igazságos császár megfordult, örök emlékére a napnak szembetűnő helyen el kellene helyezni. Azonkívül a magyar ésnémet nyelven kívül le kellene fordítani a hazában divó nyelvekre is és könnyen olvasható betűkkel, tartósabb papír lemezre nyomtatva, megve házak, kaszinók, olvasó körök s iskolákban el kellene helyezni. Magyar, német, franczia, angol nyelvű szöveggel nyomott táblákat a fővárosok szállodáiban, váró termibein, nagyobb vendéglőben, kikellene függesztani keretbe foglalva, — hogy ha idegenek jönnek hazánkba, olvassák, hogy miképpen vélekedett a németek nagy császára Magyarországról.

— Kiténtetett kolozsvári iparos. Mindig jól esik, ha hirt adhatunk a magyar iparnak dicsőségéről és elismeréséről, de kétszeresen örvendünk, ha a magyar ipar külföldön részesül kitüntetésben, mert erre az osztrák iparral szemben igen nagy szüksége van az anyira magára hagyott magyar iparnak. Ma két külföldi díszoklevélben és éremben volt alkalmunk gyönyörködni, a melyeket Franciaországban nyert Udvari András, kolozsvári derék kocsi-gyártó, ki semmi áldozatot nem kimélt, hogy a magyar iparnak külföldön dicsőséget szerezzen. Az egyik ki-

tüntető díszoklevelet a carcassoni internáció-nális kiállításon nyerte, a másikkal a bordói kiállítás tünette ki a derék kocsi-gyártót, szép, izléses s a mi fő, tartós kocsijáért. — Gratulálunk e szép kitüntetésekhez.

— Az Erdélyi Irodalmi Társaság vasárnap, e hó 26-án, délelőtt 11-kor a városba közgyűlési termében rendez felolvasó ülést tart. A tárgysorozat a következő: 1 Versényi György r. tag: Ujfárvy Krisztináról (felolvasás). 2. Felszeghy Dezső r. tag: Költémények. 3. Kovács Dezső (vendég): Elbeszélés.

— Meghívó. Az „Erdélyi Gazdasági Egylet” igazgató választmánya 1897. szept. hó 25-én szombaton d. u. 1/4 órakor, az egylet hivatalos helyiségében ülést tart, melyre czimzettet tisztelettel meghívja. Kolozsvár 1897. szeptember 22-én. Az elnökség. Tárgysorozat: 1. Mult VIII.—21-iki tölés jegyzőkönyve. 2. Pénztári jelentés augusztus hórl 3. Szept. 17-én tartott pénztárvizsgálás jegyzőkönyve. 4. Miniszteri leiratok: a) gazdasági tudósítók névjegyzékéről; b) 10 drb. bejelentő iv, szőlő vesző és szőlő ojtvány eladásra vonatkozólag; c) felvilágosító jelentése a n.-enyedi vinnzellár-iskola igazgatóságának, alapítványi ügyben; d) válasz f. aug. 21-iki 1362. II. 84. sz. felterjesztésre. 5. A segesvári komló szövetkezet meghívója a szeptember 30-án tartandó I. sz. erdélyi komló vásárra. 6. Az ülés napjáiig beérkező tárgyak. 7. Indítványok.

— Közgyűlés. Hunyadmegyei Törvényelmi és Régészeti Társulat XVIII-ik közgyűlését 1897. szept. hó 30-án, csütörtökön, d. e. 10 órakor kezdődőleg Déván, a vármegyeház dísztermében tartja meg.

— Öngyilkosság. Horváth János kolozsvári szülő munkás, a Baromvásár-tér közlemben levő Balika-réten, mely Benigni Sámuel tulajdonát képezi, az éjjel, éjfélt után 2 óra tájt, felakasztotta magát a pajta gerendájára. Az öngyilkost az alacsony pajtában térdelve, élettelen állapotban ma reggel találták meg. Tegnapi egy barátaival mulatott a kunyhóban éjjel két óráig; senki sem gondolta, hogy ez utolsó muniája lesz a collegának Öngyilkosságának okát nem is sejtik. Horváth hatvan év körüli életkor volt; valóságnak mondják azt, hogy részeg állapotban, nem tudva mit cselekszik, követte el az öngyilkosságot. Hulláját beszállították a törvényeszi boncznati intézetbe. Az öngyilkosnak családja nem volt. Sógora e rétnak felügyelője és annál tartózkodott.

— A Kolozsmegyei tankerület tanítótestület folyó évi közgyűlést Kolozsvárt, az erdélyi ev. ref. egyházkerület theologiai fakultásának dísztermében október hó 8-án és 9-én tartja meg. Tárgysorozat. Első nap: október 8-án (pénteken). D. e. 8 órakor előterkeztet az állami polgári I. iskola helyiségében. D. e. 1/2 órákor közgyűlés az ev. ref. theol. fakultás dísztermében. 1. Hymnus, énszki az állami tanítóképző-intézet dalok. 2. Elnöki megnyitó-beszéd. 3. Jelentés a tanítótestület 1896-97. évi működéséről, egybeállította és felolvassa a tanítótestület titkára. 4. Bizottságok kildtése: a) a könyv- és irattár, b) a közpénztár és a „Tanszertár-alap”, c) a „Család és Iskola” pénztárának megvizsgálására d) a nyilvános tanítások meghallgatására, e) a tisztújításra vonatkozó szavazatok bektldésére. 5. A szavazatok beadása. 6. Felolvasás (d. e. 11 órakor), tartja dr. Márki Sándor, egyetemi ny. r. tanár. Déli 1 órákor társas-ebéd a „New-York” szálloda földszinti küllőn termében. Egy tartózkodás 1 ft. 50 kr. Jelentkezéseket elfogad Balázs József, tanítótest. pénztárnok. Délután 4 órakor a közgyűlés folytatása a theol. fakul-

dalom! Budapest, Pressburg, Gran, Fünf-kirchen, Kaschau, Debreczin, Szegedin, Temesvár, Mohac, Tokai, Klausenburg, Hermannstadt, Kronstadt — ez minden, s ez is svábull! . . .

Budapestről általában tudnak annyit, hogy az egy nagy és szép város, még szerencsére nem is hívják Pest-Ofennek, de már tovább mindent Németország retortáján át ismernek. Annyi finn, ugor tudósunk van, a ki érti, bírja a svéd nyelvet is, hogy ezek közremunkálásával küllgyi képviseletünk (!) utján nagyon sokat tehetünk egy dióhéjba foglalt és svédre lefordított magyarországi földrajzok átnyújtása és elfogadtatása által a svéd közoktatás mappái jövő kiadásainak helyesbítésére.

Ismerik és bámulják Kossuthot, Deákot, Petőfit, Jókait, azt is tudják, hogy magyarok! De el tudom képzelni csudálkozásukat azon, hogy Magyarország a városok németek! Valószínűleg a magyarok még ma is, — tisztelet a kivételnek (lásd fent!) — mint a lappok sátrakban tanyáznak! . . .

De pardon, lehetetlenséget nem kívánjunk!

A kiállítási vendégülöben, mely a megkezdő Panoráma (körkép) kupolája körül ügyesen alkalmazva és építve legalább 1000 embert táplálni képes vala, minden asztalon a fű és a más nemzetnek csinos kis árbozra kötött törvényes és hiteles lobogócskaja lenggett.

Franciaia, angol, német, olasz, orosz, spanyol, portugál, amerikai, olah, görög, török, stb. stb. mind ott voltak, de az osztrák-magyar monarchia lobogója, — nem is emlíve a magyart extra — sehol! . . . Sárka-feketét akartak adni, a mikor magyart kértem!

Fogalmuk nincs a mi színeinkről!

Elfutja arcomat a szégyen pirja, ha reagondolok ma is! . . .

A kiállítás magán pavillonjai kevesen vannak. Egy óriási ezüstözött gyertya tartó hatalmas gyertyájával (különben chocolate csarnok) a legfeltűnőbb. Kitűnő és olcsó szivarokat és cigarettákat azonban — levén ez szabad ipar, — nagy választékban kínáltak egyes fasátrák bájos Hébei!

Majd elefejtém a nálunk is alaposan ismert svéd-gyufát! A vegyeszeti csarnokban egész pyramisokat láttunk a „Jönköping” s tündéscikerekből. Ólosón, sőt ington vesztegetik, ha legalább 1 koronára szívtak, vagy cigarettát vásárlunk! . . .

Itt is, mint Budapestben vagy Lipcsében megvolt a: „Gamlas Stocholm”! De nagyon szűkösnek esett ki és nyomába se léphet ősbudának, A Sago Grotta, művészileg készült és igazán szép sziklabarlangja, villamvilágítással eszközölt fényhatásaival, a svéd halász lányok által lassan hajtott csónakon . . . Capri szigetének grottaira emlékeztetett! . . .

Bucust veszünk innén ettől a takaros helytől, teljes tisztelettel adózván egy szabad és művelt nép nagy hazaszeretete, szorgalma és sikerének! . . .

M-s.

Az atya büne.

— Angol regény. —

Az „Ellenzék” számára fordította: AMICA.

I.

(Folytatás.) (5.)

— Természetes, hogy megkeresném a saját élelmemet, Lidiahoz mennék, és ő befogadna; és biztosan merem állítani, hogy ő

segítene nekem valami tehetségemhez mért alkalmazást találni. És jó nevelésben részesültem.

— Igen — de a világgal való küzdelemre nem vagy képesítő. Ha meg tudnád ígérni nekem, hogy a Dartrey felesége lesz, mily boldoggá lennél! — és sohajtott.

— Édes atyám, maga tudja, hogy én mindent megtennék a kedvéért, — válaszolva Pearl komolyan. Lépjünk egységre. Adjon nekem egy évet melyben elhelyezni próbáljam magamat, és ha annak az időnek az elteltével nem találtam magamnak kényelmes állást, ígérem, hogy Dartreyhez megyek feleségül, ha addig várakozni rédm. Bizonyos vagyok benne, hogy megteszi, ha atyám felszólítja rá: és kitudja, hát ha e hosszú próba idő alatt az iránta érzett ellenszenvem megszűnik? Ayám, én nem vagyok gyermek, hogy a világra való meneteltől és az élet küzdelméről féljek; a munka hasznomra válik, mert elfoglalja a gondolataimat az én egyedüliségtől és elhagyottságtól — atyám nélkül!

Egy, az atyjáért gyorsan visszafajított zokogás néhány pillanattig nem engedte szóhoz jutni: de aztán bátran folytató —

— Ne féltsen, én megtudok élni, zene és ének lecsikéket adok, vagy egy kedves öreg ladyhoz megyek házkodónak, aki anyai jóindulattal lesz hozzám. Atyámnak felesleges attól félni, hogy valami bajom fog történni. — Atyuskám beleegyezik?

— És az édes hang reményteljes szavaira hallgatva, a mint Pearl a jövőjéről beszélt, az atya nem tudott mást tenni, mint beleegyezést adni, annál inkább, mert leányának a reménye egy ötlet is áthatott.

Ez volt az utolsó beszélgetésük. Mielőtt a nap ismét felkelt volna, a rettegett hírvölő valóban megérkezett, és Sz. Claire Margaréta árva volt.

II.

St. Claire ur egy hónap óta volt eltemetve, és Pearlnek a jövőjére vonatkozó határozata változatlan maradt. Utolsó beszélgetése atyjával, mely felmentette a Dartrey Cliverel való házasság tényleges ígérteitől, megkönyebítette lelkét azon lelkifurdalástól, hogy a halott parancsolatát félrevetette; és érezte, hogy egy év alatt sokat tehet arra nézve, hogy megszabadítsa magát attól a fértől, a ki gyűlöl és vele minden összeköttetést örökre szétszakított.

De ő nem ösmerte Dartrey Clivet, vagy annak az iránta érzett szerelmének a mélységét, mely szerelem semmitől sem tartóztatja vissza, hogy ötlet megnyerje, és melyre megesküdt, hogy jutalmát megkapja.

Jövője függött attól, hogy ezt szép fiatal, igéző teremest feleségül kapja, miután jelenléte sokat tenna arra nézve, hogy a társaság molyait a jáékaszatlokhoz vonja, és ő eddig csak vendég volt, de a hol ezantul mint háziur és a Pearl férje szándékozott uralkodni.

Nem tudva arról semmit, hogy pajtással és szövetségese a leánya jövőjére vonatkozólag megváltoztatta a szándékát, és Pearlnek azon kérésére beleegyezett, hogy legyen szabad neki egy évig várakozni, mielőtt a kifogásolt kéréjéhez menni magát elhatározza, Dartrey Clive egy áprilisi reggelen a Brook utcai házhöz ment, és St. Claire kisasszonyt kiányt beszélni.

Házassági tervének a sikere felett nem voltak kételyei; az atya halálával oly frissen az emlékezés, bajosan fogja annak az utolsó kívánsága teljesítését megtagadni; és a Cliveszive gyorsabban dobogott a reménységtől és bizalmától, a mint a házába lépett, mely nemsokára az övé lesz, azzal az általa szerzett leánygyal együtt, a ki annak legfényesebb díszje.

Az én dolgom nagyon sürgős, magyarázta egy öreg rendű ladynek, a Pearl egykori guvernantjának, aki oda ment, hogy bántassák és egyedüliségének az első napjaiban vele legyen és a ki egyedül volt azon szobában, melybe Dartrey vezetett vagy, folytatva nem alkalmatlanokdát volna ily korán. De nem alkalmatlanokdát volna ily korán. De ideje, hogy St. Claire kisasszonnyal beszéljek. Van e fogalma róla és az exguvernant lépéteit megállította, a mint az a Pearl keresésére indulva a szobából távozni akart, ha vajjon ő a jövőre nézve csinált e már tervek?

De egykori nyövendéke már előre értesítette Arnoldét, hogy minő eljárás fog követni ha Dartrey Clivevel összejön, és mit után ezsz asszony volt, éles belátással az emberek jellemében, a kérdés irányát megértette.

Azt hiszem, válaszolva nyugodtan, hogy St. Claire kisasszony nálam szándékozik lakni.

Az én házam nagyobb, mint a milyenne szükségesem van, és ezért teljes ellátásra lakókat tartok.

Jelenleg egy nappali és egy háló szobám tres, és azokat felajánlottam Pearlnek, mig elhatározza, hogy mit tegyen.

Dartrey ur élesen nézett rá.

— Hm! Azt hiszem, hogy St. Claire kisasszony nem közölte kegyeddel a terveit?

De igen, egy bizonyos határig, az az, addig a menyire ő maga tudja azokat.

— És azok?

Arnoldé kiagyenesedett.

— Bocssáson meg én, mondá hidegen, nem tartom magamat felhatalmazottnak arra, hogy a St. Claire kisasszony privát ügyéről egy idegennek beszéljek.

Talán ő maga meg fogja azokat mondani önnek, midőn találkozik vele. És most megyek, értesitem őt az ön itt létéről.

(Folytatás következik.)

HIRDETÉSEK.

Árverési hirdetmény.

Ezennel közhírré teszi alóírt igazgatóság, hogy a kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank zálogosztályánál elzálogosított

1896. év Deczember hó végéig

lejáró és még ki nem váltott tárgyak az I. II. osztályból nyílt árverésen el fognak adni és pedig az

I. osztályu tárgyak, u. m. ruhaneműk, háziesszközök, áruk stb. árverése lesz

folyó évi 1897 Október 11-én.

A II. osztályu tárgyak, u. m. arany-, ezüst-neműk-, ékszeres stb. árverése lesz

folyó évi 1897 Október 18-án.

Az árverések az intézet helyiségében mindig délután 3 órakor kezdődnek.

A zálogtárgy tulajdonosa fel van jogosítva az eladásra kitett tárgyat az árverés kezdete előtt még kiváltani, a már eladott tárgyakból a bejött többet őt illeti.

A vevő tartozik a vételért rögtön lefizetni és a tárgyat elvitetni.

Kolozsvárt, 1897. Szeptember 23.

776. (1-1.) Takarékpénztár és Hitelbank igazgatósága.

Sz. 4907—897.

ülvi.

775. (1-1)

Árverési hirdetményi kivonat.

A kolozsvári kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Kondász Ferenc végrehajtónak Szőke János végrehajtást szenvedő elleni 120 forint tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a kolozsvári kir. törvényszék, a kolozsvári vidéki kir. járásbíróskodó területén levő Kajántó községben és határában fekvő és a kajántói 79. sz. tjkvben A. I. 1. 3. 4. 5. 6. rdz. 418. 419. 420. 578. 660. 799. 800 és 995. hrsz. ingatlanokból Szőke János végrehajtást szenvedő illető felerészbeni jutalékára 345 forint becsértékben, és a végrehajtást szenvedő és a végrehajtási törvény 156. §. alapján Kovács István nevén felvett Kajántói 186. sz. tjkvben A. I. 1. rdz. 85. 36. hrsz. egész ingatlanra 180 forint becsértékben; továbbá a 177. sz. tjkvben A. I. 1—7. rdz. 1129. 1130. 1131. 1132. 1133. 1152. 1156. hrsz. alatti közös legelőből végrehajtást szenvedő B. 110. alatt 5/100 résznek felerészben megillető jutalékára 26 frt becsértékben; végül a 179. tjkvben A. 1—4. rdz. 1154. 1156. 1157 és 1162. hrsz. közös legelőből végrehajtást szenvedő B. 108. alatt megillető 4/100 résznek felerészbeni jutalékára 1 forint 65 kr becsértékben az árverést, mint ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1897 évi szeptember hó 29-ik napjának délelőtti 10 órákor Kajántó községében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kikiáltási árban alól is eladni fognak

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át bánatpénz gyanánt készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt I. M. rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékos értékpapírral a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §. értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kikiáltott szabályszerű elismervényt átsegélytani.

A kolozsvári kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság

Kolozsvárt, 1897. évi június hó 29-én.

Dr. SZENTKIRÁLYI GYULA,
kir. törvényszéki bíró.

A Kolozsvári közuti vasút r. t. mint a Magyar Általános Hitelbank szénessztályának képviselősege.

Központi iroda: Belmagyar u. 6. Raktár: Vasút mellett, saját telephelyén.

Hirdetmény.

Van szerencsénk a t. közönséget értesíteni, hogy a magyar általános hitelbank szénessztályának képviselősegeivel s illetve urikany-zsilvölgyi (lupényi) község bányákból származó s alatt osztályozott szénanyagok kizárólagos eladásával bizattunk meg.

Eladási területünk:

1. Kolozsvár város és vidéke;
2. Kolozsvár—Mezőtelek;
3. Kolozsvár—Deés—Zilah;
4. Deés—Beszterce;
5. Kolozsvár—Győr—Kocsárd—Tóvis—K.—Kapus;
6. Győr—Torda;
7. Kocsárd—Marosludas—Marosvásárhely—Szászrégen;
8. Marosludas—Beszterce;
9. Tóvis—Gyulafehérvár—Piski—Petrozsény;
10. Gyulafehérvár—Zalatna;
11. Piski—Vajdahunyad.

Az eladásra kerülő elismert kistűző minőségű szén következő osztályozás szerint szállítatik:

1. Lupényi darabos szén.	6. Lupényi porment. akna szén M.
2. „ „ salon szén.	7. „ aknaszén IH.
3. „ koczka szén.	8. „ dara szén.
4. „ dió szén.	9. „ raktári perszén.
5. „ rostált akna szén. I. 10.	10. „ kovácselő szén.

Azonkívül elfogadunk megrendeléseket:

I. a felső-sziléziai (zaberczai) bánya dió perszén

I. „ „ koca, szállításra.

Az eladás helyét Kolozsvárt bérmentve házhoz szállítva többi állomásokra Lupény állomáson kocsikba rakva, esetleg megállapodás szerinti rendeltetési állomásra bérmentve eszközöltetnek.

Árakkal, méltányos szállítási feltételekkel egyébb a szénzállításra vonatkozó felvilágosítással bármikor s postafordultával szívesen szolgálunk.

Pontos, gyors és kifogástalan szállításra hívál gondot fordítunk. Megrendelések csakis hozzáak ezimzendők.

Kolozsvár, 1897. évi június havában.

A kolozsvári közuti vasút r. t. min. a

Magyar Általános Hitelbank szénessztályának képviselősege.

Eladó ház
Kolozsvárt, Óvár, Bástya-utca 8. szám alatt
a Kereskedelmi-Akadémiával szemben,
a Szamosra rugó nagy telekkel.
Értekezhetni Pánkótzki Ferenczel Maros Ujvárt.
772. 2—10.

ADLER SÁMUEL, Belközép-utca sarkán.

Értesítem a nagyérd. közönséget, hogy az alatt jelzett burgonya-fajok, u. m.:

Haupe burgonya (fehér)	frt 3.—
Rózsa	frt 3.50
Sárga	frt 3.75

100 kgként üzletben kaphatók.

Egyszeresmind figyelemztetem a n. é. közönséget, hogy az Erdélyben termelt burgonya a sok esőzés következtében nem oly ép és egészséges, mint az általam árusított Magyarországi homokban termelt burgonya, mely által az is különösen kíválik, hogy tartóképesége folytán a téli időnyre is elfehető annélkül, hogy romlásnak lenne kitéve.

Teljes tisztelettel: 738.10—10

ADLER SÁMUEL, Belközép-utca sarkán.

MÉSZÁROS ÜZLETEMET

Mátyás-Király-utca 1. szám alatt

ujonnan berendezve, Szept. 25-én Szombaton

saját vezetésem alatt ismét megnyitom.

BURGYA TIVADAR

774. 2—3.

mészáros.

SOLYMOSY ÉS KÖSCH
VOLT RAJKA-FÉLE

Gépgyár és vasöntőde

Kolozsvár, felső-szén-utca. Telefon 198. sz.

Megrendelésre készülnek:

Öntvények 5 grammtól 5.000.000 grammig.
Öntött vas oszlopok, lépcsők, rácszatok
legdiszesebb mintákban.

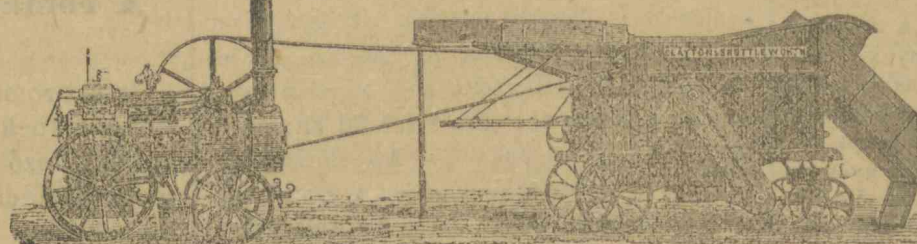
Vas fedélszerkezetek és hidak.

Az összes
gazdasági
gépek
gyári-
raktára.

Gőzgépek és kazánok.

Tervrajzok- és költségvetések.

520. 16—x.

A legjobb szer-
bolha, konyhaférgek

„Zacherlin”

Öl, mint semmi más hasonló szer mindenféle rovar, s ép azért
Csodálatraméltó hatással bír. az egész világon mint páratlan, dicsértetik s kerestetik. Ismertető jelei:
1. A lepecsételt palack. 2. „ZACHERLIN” név.

Kolozsvárt a következő fűszer- és vegyeskereskedő uraknál kaphatók:

Adler Sámuel	Csorba György	Jeney Lajos	Pap Kristóf	Somlyay László	Wolff J. győzsz.
Barcsay Manó	Flóra Gyula	Kónya Sándor és	Ifj. Pere István	Szele Márton	Zsilinszky Antal
Bojái Sándor	Gergely Ferencz	flóküzlete	Papp Antal	Tihanyi R.	B.-Hunyadon:
Poskovics József	Harashty Jenő	Kovács P. és fiai	Rosenthal Mihály	Temesvári Károly	Beko J.
Bréver János	Havas Ármán	Marusán Bogdán	Rosenthal Samu	Veress László	Schweiger Ferd.
Burger Frigyes	Hirschfeld Sándor	Pap Ernő	Szegesváry és társai	Wertheimer Vilma.	Supka László

továbbá minden nagyobb kereskedésben vannak raktáron, ott, a hol a „ZACHERLIN” plakátok

Szamosujvárt:
Flórian Jakab
Zabulik Jenő
Marosujvárt:
Mendel Izidor
Virág Tamás
250. (12—12)

Erdély hegyaljai

saját termésű

BORAIMAT

jutányos árakban szállítom

56 lit. feljebb.

Boraim valódiságáért kezeséget vállalkozok!

Megrendelőknék bővebb felvilágosítást nyújt:

Balogh Dezső

768. (2—5)

Magyar-igen (Alsó-fehérmegye.) v. áll.: Sárd — M.-lgen.

Kolozsvári vízmű- és csatorna-vállalat.

ZELLERIN M. gyári részvénytársulat

Magyarországon a legrégibb, 40 év óta fennálló

vízmű- és csatorna-vállalat.

Többszörösen kiténtetve.

Fő- és vidéki városokban több mint 6000 magán- és nyilvános épületeket rendezett be.

AJÁNlja MAGÁT

a n. é. kolozsvári ház-tulajdonosoknak, — mint a házi vezetékek összeköttetésére és a városi vezetékek készítésére egyedül jogosult vállalat — a legbiztosabban

házi vízvezetékek és csatorna-munkák,

vizkagylók, Closetek, fürdők, öntöző-csapok

— berendezésére. —

Költségvetéseket, tervezeteket díjtalanul szívesen készít a

ZELLERIN M. gyári részvénytársulat

kolozsvári vízmű- és csatorna-építés vezetésére,
(Kolozsvárt, Belmagyar-utca 45. sz.)

Ugyanitt kapható: „Praktikus tanácsadó a házi vezetékek kezelésére.” — Ára 1 frt.

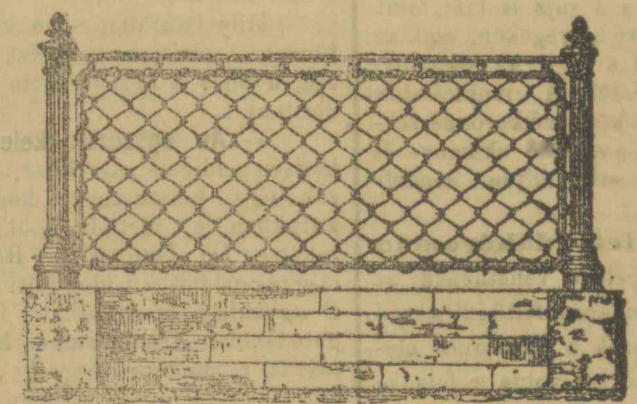
Kolozsvári vízmű- és csatorna-vállalat.

Az 1896. évi budapesti kiállításon „jó munkáért” kiténtetve.

LÉBER GYULA

ELSŐ ERDÉLYI SODRONY SZÖVETFEONAT ÉS SZITAÁRU GYÁRA.

Kolozsvárt, Torda-utca 9. szám alatt.

Ajánlja minden szakra vágó munkát, u. m. kertek, erdők, vadaskertek, szőlők, szőlőhegyek, stb. bekerítéséhez való gépfonalt; majornági udvarok fonattal való befonását; pinazs, padlás, ablak világossági magtár- és éléskamra ablakok rostélyzatát áthányó rosták, szén, kősz, kavics válogatásához; szikra-fogók gépekhez. Zöldre festett légszövet, szelelő- és löher rosták. Backer-féle rosták és egyébféle használatra vas- réz- és cín-szövetek. Kruppa-sodrony szegélyzetek különféle mintákban, fákerebb foglalt rosták és sziták, ruganyos agybetétek (matrizek), sodrony-lábtörők.

Képes árjegyzékkel kívánatra ingyen és bérmentve szolgálunk. A nagyérdemű helyi és vidéki közönség becses pártfogását kérve

713. 7—20. kiváló tisztelettel **LÉBER GYULA.**